

[Per Hækkerup.]

må være en fælles interesse at drage omsorg for den demokratiske meningsudvekslings vilkår her i landet, går jeg ud fra, at vi kan få en meget fri og ubunden forhandling i folketingsudvalget, ligesom jeg forventer, at regeringen vil være så fleksibel, som den overhovedet kan være, når det er en trepartiregering. Vi har i denne sag store forhåbninger til statsministerens smidighed og til udvalgsmedlemmernes og partiernes åbenhed.

Langkilde: Det foreliggende lovforslag imødekommer jo det ønske, som i 1966 fra Danske Dagblades Fællesrepræsentation fremkom om en støtte til gennemførelse bl. a. af en rationalisering af pressens driftsøkonomi til imødegåelse af bladdøden. Baggrunden for henvendelsen var den udvikling, som har fundet sted i årene fra 1945 inden for den danske dagspresse. Denne udvikling er blevet indgående beskrevet i den betænkning, som blev afgivet af det af statsministeren i 1967 nedsatte udvalg, som afgav betænkning i juni sidste år, en — må jeg sige — fortrinlig betænkning, som jeg synes på meget indgående måde og også på en livlig måde beskriver de forhold, der er tale om. Den er noget præget af dette cand. polit.-sprog, som jo efterhånden plager alle vore offentlige fremstillinger, men på trods heraf er den altså læseværdig og i og for sig morsom.

Fællesrepræsentationens henvendelse indeholdt en række forslag til imødegåelse af pressens vanskeligheder. For det første ønske om udvidelse af den offentlige information gennem systematisk annoncering i dagspressen, dernæst om bistand til etablering af et investeringsinstitut for dagspressen og endelig et ønske om en særlig hensyntagen til dagspressen ved fastsættelse af offentlige takster.

Tiden siden 1945 er som nævnt karakteriseret ved bladdøden, der har formindsket antallet af selvstændige blade fra 122 til 60 i perioden indtil 1968. Det gamle firbladssystem, som vi havde overalt i provinsen, og som havde sin charme, er i realiteten forsvundet og afløst af et etbladssystem. For hovedstadens vedkommende er der sket en mindre nedgang, men samtidig en koncentration omkring få bladhus.

Udviklingen for så vidt angår bladdriften adskiller sig i princippet ikke fra den almindelige udvikling i erhvervslivet henimod færre og større virksomheder. Man kan vel snarere sige, at udviklingen er gået lidt langsommere for bladenes vedkommende, end det er tilfældet for andre erhvervsvirksomheder.

Der har i årene 1945-1968 været ført en ganske voldsom konkurrence mellem dagbladene, og karakteristisk ved denne konkurrence er jo, at kampen har været ført om et begrænset antal købere og abonnenter, altså en kamp om hinandens læsere for at sige det kort. Der er nemlig tilsyneladende ikke sket nogen forøgelse i antallet af aviskøbere i denne årrække; hverdagsoplaget har stort set ligget på det samme tal, 107 mill. eksemplarer, og det betyder jo i realiteten med den befolkningsudvikling, der har været, at der er sket en tilbagegang i læserantallet; avisdækningen er blevet mindre, end den har været tidligere. Det kunne jo give anledning til spekulationer over, hvad radio- og TV-udviklingen har betydet for pressen og pressens problemer. Det er her — må man straks sige — klart, at strukturproblemerne ikke er blevet væsentlig påvirket af det større forbrug af radio og TV, men dette, at markedet for aviser ikke er blevet forøget i hele denne periode, kan vel nok siges i et vist omfang at være resultatet af udviklingen inden for radio og TV.

Den udvikling i retning af færre aviser og koncentration af oplagene på enkelte bladhus, som er iagttaget i denne periode, må — det mener jeg er meget vigtigt — antages at fortsætte i de kommende år, og så må man spørge: hvilken betydning har nu denne udvikling samfundsmæssigt? Er det rigtigt, at denne udvikling, som fremhævet af både Fællesrepræsentationen og af udvalget i betænkningen, må føre til foranstaltninger af støttende og hjælpende karakter fra det offentliges side, fra samfundets side?

Vi fra konservativ side er i og for sig ikke i tvivl om, at svaret må blive bekræftende; selv om vi normalt i forhold til støtte til erhvervslivet fra det offentliges side vil være tilbageholdende. Sagen er jo ganske enkelt den, at det moderne demokratiske samfunds kommunikationsproblem, som det jo hedder i det sprog, der er gængs i dag, overhovedet ikke kan løses uden det medium, som dags-